

11th International Conference on Language, Literature, Culture and History Studies

نگاهی دیگر به نثر و سبک داستان نویسی صادق هدایت

زینب میرزایی (دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه علوم و تحقیقات)

معصومه غیاثوند (دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه علوم و تحقیقات)

چکیده

صادق هدایت یکی از برجسته ترین نویسندگان معاصر است، یک نویسنده جهانی و مشهورترین داستان‌نویس ایران است. آثار داستانی او را می‌توان در چهار گروه جای داد: روان داستان‌ها، داستان‌های رئالیستی محض، طنز و آثار ناسیونالیستی. در این پژوهش با استفاده از روش توصیفی و تحلیلی به بررسی نثر و داستان نویسی صادق هدایت پرداختیم. آنچه از این بررسی به دست آمد، این است که این هدایت در داستان‌هایشان اوضاع جامعه خود را به خوبی و روشنی نقد کرده و به تصویر کشیده‌اند. درونمایه‌ها و مضامین این آثار به وجود ناعدالتی در جامعه به خاطر نظام طبقاتی و فقر و فساد حاکم بر جامعه اشاره دارد. داستان‌های مورد بحث از نویسنده، از نظر ساختار و بافت به گونه‌ای هستند که اکثر عناصر داستانی (شخصیت، زاویه دید، صحنه، توصیفات ظاهری و باطنی، درونمایه، گفت‌وگو، پیرنگ و سبک) در آن‌ها قابل تحلیل و ارزیابی است، در واقع، ارائه‌ی این عناصر در هر دو اثر به خوبی انجام گرفته و دایره‌ی مخاطبان این آثار را گسترش داده است؛ البته آنچه در این داستان‌ها مورد توجه است، مضامین و درون مایه و اهداف تربیتی است و عناصر داستانی نیز به میزانی که بتوانند آن اهداف را تأمین می‌کنند. شخصیت‌پردازی در داستان‌های مذکور اغلب به صورت غیرمستقیم از طریق گفت‌وگو و توصیفات ظاهر و باطن و بیان اعمال شخصیت‌های داستان، صورت گرفته است. هدایت در داستان‌های خود از زاویه دید اول شخص، دوم شخص و سوم شخص (دانای کل) بهره جسته است. همچنین تأثیرپذیری از مکاتب بزرگی چون سوررئالیسم، رمانتیسیم و ... از دیگر مشخصه‌های داستان مورد بحث از نویسنده است که این امر جایگاهشان را در میان ادیبان جهان بس والا ساخته است. شایان ذکر است که سبک نوشتاری خوب و استفاده از زبان عامیانه و بکارگیری آرایه‌های ادبی در این آثار باعث زیبا شدن هر چه تمام‌تر این داستان‌ها و نیز سبب گسترش خوانندگان این آثار شده است.

کلمات کلیدی:

سبک، ادبی مکاتب ادبی، تجدد، نثر، داستان نویسی صادق هدایت